

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ'.

ΑΕΓΑΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 13 ΤΟΥ ΔΕΚΕΒΡΗ 1914

ΑΡΙΘΜΟΣ 543

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- N. GIANNIOS. Τό «'Ελληνικον Μέλλον».
MAPIA ZAMPIA. "Υστερ" ἀπό τή βροχή.
K. KAROYAIOS. Γύρω ἀπό τήν τιτανομαχία.
Θά.....
M. MAGNIS. Νέα βιβλία (δ «Αϊ Νικόλας»),
Δ. M. MOIRAS. Γράμματα κ' ἐπιγράμματα.
Φ, Π. "Ένα κοντόερο.
M. RODAS. Φιλολογικές φλυαρίες,
K. TRIKOGLAIDI. Ή ἐκλογή τοῦ προέδρου (Trilussa).
Τ. S. Ranz.
ALEKOS FOTIADΗS. 'Αμαρυλλίς (συνέχεια).
ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΓΥΡΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΙΤΑΝΟΜΑΧΙΑ

Ξέρετε τή δέκατη Μοῆσα ; Άιμα είναι ή θροφή της, μὲ τοὺς φρονιάδες καὶ τοὺς χασισοπότες κάνει παρέα κρυμένη μὲς στὰ καταγώγια, στὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης. Στὸν καιρὸν τοῦ πολέμου βγάνει ἔξω ἐλεύθερα καὶ μοιράζει ἵερὸν ἐνθυμοισιασμὸν στὰ εὐγενικά πλήθη. 'Ακοῦστε τή γλυκιὰ φωνή της ἀπ' τήν 'Αγγλία :

Down with the Germans, down with them all !
O Army and Navy, be sure of their fall !
Spare not one of them, those deceitful spies,
Cut their tongues, pull out their eyes !
Down, down with them all !

(Κάτω οἱ Γερμανοί, ὅλοι τους κάτω !
Ω στρατε καὶ στόλε, νάσαστε βέβαιοι γιὰ τήν καταστροφή τους !
Μὴ λυπηθεῖτε κανέναν ἀπ' αὐτοὺς, τοὺς κάλπικους
[σπιούνους,
Κόφετε τους τις γλῶσσες, βγάλτε τους τὰ μάτια !
Κάτω, κάτω ὅλοι τους !)

'Ακοῦστε καὶ τοῦτο τὸ ἀντάξιο ἀπ' τή Γερμανία :

Der Kaiser muss nun aus Berlin,
Und wird mit uns nach Frankreich ziehn.
Wirdürsten nach dem welschen Blut,
Das stärkt nus allen Hand und mut.

(Τώρα θὰ φύγει ὁ Κάιζερ ἀπὸ τὸ Βερολίνο,
Καὶ θὰ τριγήξει μᾶζι μᾶς κατὰ τή Γαλλία,
Διψάμε γιὰ τὸ φράγκικο τὸ αἷμα,
Αὐτὸν μᾶς δυναμώνει ὀλονῶν τὰ χέρια καὶ τὸ θάρρος).

Δηλαδής, βγάλτε μάτια, κόφετε γλῶσσες, πιέτε αἴμα ! Είναι ή δέκατη Μοῆσα, ποὺ λαβαίνω τήν τιμὴ νὰ σᾶς τήν παρουσιάσω.

K. KAROYAIOS

ΤΟ "ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΜΕΛΛΟΝ,"

‘Η ἀπάντηση τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου στὶς *Μελλοντικὲς Κατευθύνσεις* (ή ἐκφραση αὐτή τῶν «Γραμμάτων» καθιερώθηκε. βλέπετε), θάναι, ὑποθέτουμε, μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες. Αὐτὸν συμπεραίνει κανεὶς, καὶ κείνος ποὺ συμφωνεῖ καθὼς καὶ κείνος ποὺ δὲ συμφωνεῖ μὲ τὸ 'Ελληνικὸν Μέλλον, ἀμα τὸ διαβάσει.

‘Ο κ. Παπανδρέου γράφει πώς τὸ μέλλον τοῦ κόσμου ἀνήκει στὸ Σοσιαλισμό. "Αρα καὶ τὸ 'Ελληνικὸ μέλλον. Τὸ λέει ἀντικειμενικά, τὸ δεῖχνει σὰν ἐπιστήμονας ποὺ βεβαιώνει γεγονότα : Δὲ μιλεῖ μὲ δογματικὸ βρος—δοσο κι' ἀ φοβάται πώς τὸ κάνει. Δὲ δογματίζει λ. χ. σὰν καὶ μᾶς τοὺς ἄλλους, τοὺς σοσιαλιστές, ποὺ μὲ κίνδυνο νὰ περάσουμε γιὰ καυτοὺς ἡ ἀνειλικρινεῖς, γινόμαστε ἀπόλυτοι, ἐπειδὴ νομίζουμε πώς δὲ κάθε ἀγώνας θέλει τοὺς διαδούλους τους μονοχόμματους κ' ἐπειδὴ χωρὶς νὰ μπούνε πολλαὶ ἀνθρώποι μονοχόμματοι σ' ἔναν ἀγώνα, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει καὶ καμμιὰ γενικὴ ὡφέλεια δὲν μπορεῖ νὰ βγει.

Μ' αὐτὰ θέλουμε νὰ πεῦμε : 'Εμάς τοὺς φανατικούς, ποὺ μᾶς παρατέρενεις η σοσιαλιστικὴ μανία μας, δικαιώμασις σας νὰ μὴ μᾶς πολυπιστεύετε διταν σᾶς δυνοῦμε τὸ Σοσιαλισμό. Τὸν κ. Παπανδρέου ὅμως ἔχετε χρέος νὰ τὸν πιστέψετε. Μιλεῖ γιὰ τὸ κοινωνικὸ ζήτημα σὰν ἀστὸς εἰλικρινής, ποὺ γνώρισε τὸν πολιτισμόν κόσμο καὶ, γυργώντας τώρα τελευταῖς ἀπὸ τήν Εύρωπη, αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη νὰ πεῖ στοὺς διανοούμενους συμπατριώτες του τὶς ἀκόλουθες ἀλήθευτες :

— 'Η ἐποχή μας πιστεύει στήν ἐξέλιξη, δηλαδή σ' ἔνα καλύτερο μέλλον.

— Τήν ἐξέλιξη τή φέρνουν οἱ ὄλικὲς ἀνάγκες. Η αὔγηση αὐτούν θ' αὐξάνει καὶ θὰ τελειοποιεῖ τὸν πολιτισμό. Σκ πόδι πάλι τοῦ πολιτισμοῦ είναι ή καλλιτέρευσις τοῦ ἀτόμου.

— Μεγάλοι ξηδρες, γήρωες κτλ., δὲν ὑπάρχουν. Αὐτοὶ είναι «φορεῖς τής ἐξέλιξεως». Δημιουργοί της είναι οἱ ἀνάγκες τῶν «Μχών».

— Σήμερα, μονάχα δυὸς κοινωνικὰ κινήματα ζητοῦν τήν 'Εξέλιξη καὶ συμβαδίζουν μ' αὐτή : Τὸ Σοσιαλιστικὸ καὶ τὸ Γυναικείο.

— 'Η 'Ελλάδα θὰ τραβήξει τὸν ίδιο δρόμο ποὺ τραβοῦν τώρα καὶ οἱ πιὸ προχωρημένοι ἀπ' αὐτή λαοί. Καὶ σὲ μᾶς θὰ ὑπάρξει σοσιαλισμός. Ζοῦμε στὶς ίδιες συνθήκες μὲ τοὺς εὐρωπαίκους λαούς, καὶ τώρα μάλιστα, μετὰ τοὺς πολέμους, μὲ τή βιομηχανική ἀνάπτυξη τοῦ τόπου, οἱ Ἐλληνικὲς συνθήκες θάναι δημοιες μὲ τὶς εὐρωπαϊκές.

Σ' ὅλα αὐτὰ ποὺ εἶναι ἀλήθειες σοσιαλιστικές, δ σοσιαλιστής δὲ βρίσκει τίποτε νὰ κατακρίνει. Τὰ ἴδια εἰπώθηκαν στήν Ἐλλάδα, καὶ πρὸ δέκα χρόνια, ἀπ' ἀλλούς σοσιαλιστές : 'Ο Σοσιαλισμὸς εἶναι ἔγας. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο τὸν αἰσθάνουνται δῆλοι οἱ διπάδοι του, καὶ κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο τὸν περιγράφουν κι' δσοι ζητοῦν νὰ γνωρίσουν ποιός ἀληθινὰ εἶναι. Τιμὴ λοιπὸν γιὰ τοὺς σοσιαλιστές, ἀν αὐτοὶ στήν Ἐλλάδα, εἶναι οἱ μόνοι πιὸ πχρουσιάζουνται δμοιόμορφοι στὶς πεποιθήσεις τους.

Μὲ τὸ «Ἐλληνικὸν Μέλλον» δ. κ. Παπανδρέου μᾶς φέρνει δμως καὶ κάτι νέο. 'Ἐρχεται τελευταῖς ἀπὸ τὴν Εὐρώπη καὶ μᾶς βεβαιῶνει πῶς ἔκει ἔξακολουθεῖ ἀκόμη τὸ σοσιαλιστικὸ ρεῦμα⁽¹⁾. Γιὰ δποιον ἀμφιβάλλει, οἱ ἀποδεῖξεις τοῦ κ. Παπανδρέου εἶναι, νομίζουμε, φωτεινότατες κι' ἀρκετές. Ἐκεῖνο δμως ποὺ θὰ εἶχαμε νὰ συζητήσουμε φιλικὰ μᾶς· του, θὰ εἴτανε κάποιες λεπτομέρειες γιὰ τὴν αὐριανὴ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ὅψη τῆς Ἐλλάδας.

'Ἀντεκκληγματικὰ ρεύματα θὰ ὑπάρξουν καὶ σὲ μᾶς. 'Ο κ. Παπανορέου ἔχει ἀντιθετη γνώμη.

Μπορεῖ, ως τώρα, ἡ Ἐλληνικὴ Εκκλησία νὰ συνεργάσθηκε μὲ τὸ Κράτος καὶ γι' αὐτὸν νὰ μὴν εἶχαμε ἀντικληρικισμό. Ἡ αὐριανὴ δμως σοσιαλιστικὴ συνείδηση τῶν ἐργατῶν δὲ θὰ συμφωνεῖ μὲ τὴ φευδαλικὴ τοῦ παπᾶ. Καὶ ή πείρα μᾶς δείχνει πῶς δ 'Ἐλληνας ἐργάτης γίνεται καλὸς σοσιαλιστής μόνον ἀμάξεσκλαβώνεται τέλεια ἀπὸ τὶς θρησκευτικὲς προλήψεις. 'Ἄρα κατ' ἀνάγκη, δ παπᾶς θὰ χτιπγίθει. 'Η παπαδικὴ ἀντιδραση ποὺ θὰ πάγκησει τότε δ Σοσιαλισμὸς θάναι μεγάλη, θὰ παρευταστεῖ μ' ὅλα τὰ πάθη τῆς ισπανικῆς ή τῆς ιταλικῆς, μ' ὅλο τὸ ρωμαϊκὸ παπαδιστικὸ πείσμα. Οἱ 'Ἄγιοι Δημητριάδος (ἀθεϊκὰ Βόλου) θάναι αὐριο περισσότεροι καὶ περισσότερο διεργανωμένοι. 'Ἐνα μονάχα θὰ τολμούσαμε νὰ ἐλπίζουμε : Πῶς δ κλήρος μᾶς δὲ θῆξει ποτέ του τὴν μόρφωσ-, τοῦ φράγκικου, πῶς θὰ μείνει ἀμόρφωτος δπως εἶναι, κ' ἔτοι εὔκολα θὰ τὸν ξεκάνουμε.

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

N. ΓΙΑΝΝΙΟΣ

(¹) Μερικοὶ νομίζουν πὼς τώρα μὲ τὸν εὐρωπαϊκὸ πόλεμο χρεωκόπησε κι' δ Σοσιαλισμός. Οἱ τέτοιοι βιάζουνται καὶ κρίνουν πρὶν τῆς ὥρας ! Κι' ἀν ἀκόμη ὑποθέσουμε πῶς τὰ προλεταριάτα εἰχαν καιρὸν νὰ σταματήσουν τὸν πόλεμο καὶ δὲν τὸ ἔκαμναν, πάλι αὐτὸν δὲ σημανεῖ πῶς τὰ προλεταριάτα ἔξαφανίσθηκαν ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς, παρὰ πῶς ὁ πόλεμος δὲν τὸ βρήκε ἔτοιμα πρὸς δράση.

Κριτήριο τοῦ Σοσιαλισμοῦ θὰ σταθεῖ μονάχα τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Κι' ἀν κρίνουντες ἀπὸ τὶς ώς τώρα ἀμοιβαίνες καταστροφές τῶν κρατῶν ή νίκη τοῦ Σοσιαλισμοῦ εἶναι βεβαία.

— Τὸ παιδί πρέπει νὰ μελετᾶ τὶς ἐπιθυμίες τοῦ πατέρα του, ὅσο ζῇ. "Οταν ὁ πατέρας του πεθάνῃ, τότε πρέπει νὰ σπουδάζῃ τὴν ζωὴν του καὶ νὰ σέβεται τὴν μνήμη του. .

ENA KONTSEPTO

Τήν Κυριακή, στὶς 14 τοῦ Δεκέμβρη, δ. κ. Γ. Ἀγαπητός δίνει στὴν αίθουσα τοῦ 'Ωδείου récital πιάνου. Καθὼς μαθαίνω, ώς τώρα, κανείς, ἀκόμη κι' ἀπ' τοὺς ἐπαγγελματίες πιανίστες τοῦ 'Ωδείου δὲν παρουσιάστηκε σὲ récital, κ' ἔτοι δ τίτλος τιμῆς καὶ τὸ τόλμημα ἀνήκουν ἀκέρια στὸν κ. Ἀγαπητό. Δὲ λέω ἀκόμα, πῶς τοῦ ἀνήκει κι' ἡ δάφνη. Αὐτὸ θὰ φανῇ μὲ τὸν καιρό. Ιδία μιὰ ἔχτελεση κλασσικῶν κομματιῶν χρειάζεται καὶ ψυχικὴ μουσικὴ ζωὴ καὶ ταλέντο. 'Η ψυχικὴ ζωὴ βοηθεῖ ν' ἀντιλήσουμε ἀπ' τὸν πλούτο τῆς μουσικῆς ψυχῆς μας τὰ στοιχεῖα ἔκεινα, ποὺ θὰ μᾶς δείξουν ζωντανοὺς τοὺς τόνους μιᾶς σύνθεσις παλιᾶς, σὰν τὸν ιστορικό, ποὺ μόνο ἡ μεγάλη ψυχικὴ ζωὴ του τὸν βοηθεῖ νὰ νοιώσῃ περασμένες ἐποχές. Καὶ τὸ ταλέντο εἶναι ἔκεινο, ποὺ τὴν ψυχικὴν αὐτήν ἐργασία τὴν μεταφέρει, σὰν χνάγχη, σὲ ζωντανοὺς τόνους, δπως δ μεταφραστής, ποὺ τὴν ἀρμονία τῶν στήχων τοῦ πρωτότυπου, τὴν νοιώθει καὶ τὴν ἀκούει καθηρά στὴ δική του γλώσσα. Καὶ ἀκόμα χρειάζεται σεβασμὸς καὶ βαθεὶὰ μελέτη. Συχνὸ εἶναι τὸ θέαμα ἀπὸ τοὺς διάφορους βιρτουόζους, πού, νοιώθητας θλητὴ τὴν ἀξία τους μονάχα στὰ εὐκολοκίνητα δάχτυλά τους, διαλέγουν ἄψυχα ταχυδαχτυλουργικὰ κομμάτια, ἡ δργιάζουνε στὶς καντέτεσ τῶν κοντασέρτων. 'Οπως συχνὰ εἶδω, στὴν 'Αθήνα, δπου τὸ πιάνο θεωρεῖται κεφάλαιο γιὰ τὴν προτίκα κάθε νόργης, κ' ἡ βλάστημη ἔχτελεση μιᾶς κλασσικῆς σύνθεσης—τόσου συχνῆς, δσο κ' ἡ ἀσυνείδητη μεταφραση, δσο κ' ἡ ἀναγνώριση τοῦ τίτλου τοῦ 'Ιστορικοῦ' ἡ τοῦ «ἐπιστήμονα» σὲ μικρόμυσαλους καθηριστὲς παπτυρικῆς σκόνης.

'Ο κ. Γ. Ἀγαπητός εἶναι φίλος μου, κ' ἔτοι συχνὰ μοὺ δόθηκε ν' εὐκαρίστηση γὰ τὸν ἀκούσω. Παζίζει σοβρά καὶ μ' αἰστημις βαθύ. 'Αποφεύγει τὴν ρεκλάμη. Εἶναι μελετηρὸς κ' οἱ νότες βγαίνουν καθηρές ἀπ' τὰ δάχτυλά του. Μ' ἔνα λόγο εἶναι καλοσυνείδητος ἔχτελεστής καὶ τοῦ στέκουν ἔνα δλα τὰ γνωρίσματα τοῦ βιρτουόζου. Θὰ σύσταινα σὲ δλους, δσους θέλουνε ν' ἀκούσουν ἔναν ἀλγητὸν Bach, Brahms, Chopin, Debussy κ.τ.λ., νὰ πάνε τὴν Κυριακὴν στὲ κοντασέρτο του. Καὶ θὰ σύσταινα στὸν ἴδιο, τώρα ποὺ εἶναι ἀκόμα νέος, ν' ἀκολουθήσῃ πιστὰ τὸ δρόμο ποὺ χάραξε, νὰ μελετᾶ πάντα μὲ τὴν ἴδια εἰλικρίνεια, νὰ βαθαίνῃ κάθε μέρα καὶ πιὸ πολὺ στὴν ούσια τῆς μουσικῆς σύνθεσης καὶ νὰ μὴν ἐπιγρεάζεται ποτὲς ἀπ' τὰ χεροκροτήματα τῆς ἀμουσης 'Αθηγαίκης ὁχλοκινώνιας.

Φ. Π.

ΣΕΝΕΚΑΣ. — Τί πιὸ ώραιο ἀπὸ νὰ τὸ κάνει κανένας ἔξταση τοῦ ἁυτοῦ του κάθε μέρα. Τί υπνος πιὸ γλυκός ἀπὸ κείνον ποὺ ἀκλουθᾶ μιὰ τέτοια ἐπιθεώρηση τῶν πράξεων μας!